

TISKOVÁ ZPRÁVA

Boží muka ve Velkém Meziříčí se stala kulturní památkou

Telč, 5. října 2021

Ve třetím čtvrtletí roku 2021 byla v Kraji Vysočina prohlášena nová kulturní památka – Svatovavřínecká kamenná sloupková boží muka ve Velkém Meziříčí.

Raně barokní sloupková kamenná boží muka se nacházejí na východním okraji města v ulici Karlov a jsou umístěna na základně tvořené čtvercovou kamennou deskou s rytým letopočtem 1705 a iniciálami L. R. W. Boží muka vrcholí segmentově zaoblenou kaplicí se zaklenutými nikami, které jsou opatřeny barevnými obrázky znázorňujícími sv. Vavřince na severní straně a sv. Cyrila a Metoděje na jižní straně kaplice.

„Svatovavřínecká boží muka ve Velkém Meziříčí tvoří důležitý orientační bod a především působivý příklad drobné sakrální architektury s výraznou estetickou hodnotou a neopomenutelným duchovním rozměrem“, konstatuje ředitel územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Pavel Macků.

Objekt představuje vysoce hodnotnou ukázkou datované kamenosochařské práce a výrazně zušlechťuje okolní krajinný rámeček. Dominantní, volutami zdobená hlavice je typologicky shodná s řadou dalších památkově chráněných kamenných božích muk v regionu (např. Velká Losenice, Hamry nad Sázavou, Nové Veselí, Cikháj, Žďár nad Sázavou atd.) a svědčí tak o určité širší oblibě a obecném rozšíření tohoto typu hlavice na přelomu 17. a 18. století.

Boží muka se nazývá drobná stavba nejčastěji ve tvaru sloupu nebo piliře, někdy krytá stříškou. Mají symbolizovat sloup, u něhož byl bičován Kristus. Boží muka se nacházejí na návrších, rozcestích či křižovatkách a označují zajímavá místa (místa dalekého rozhledu, přírodní zajímavosti, významné bitvy nebo neštěstí), hranice pozemků nebo správních území obcí.

Přelom 17. a 18. století je obdobím, kdy ve městech probíhaly četné církevní slavnosti, které jako cíl procesí využívaly nejen hlavní sakrální stavby ale také drobné architektonické prvky

umístěné v okolní krajině. K jednotlivým zadavatelům se vedle církve a vrchnosti stále častěji řadili i měšťané, kteří své bohatství a získané postavení demonstrovali právě objednávkou výstavby drobných sakrálních staveb. V Kraji Vysočina nalezneme cca 300 božích muk, která tvoří důležitou součást památkového fondu.

Kromě téměř 3000 nemovitých kulturních památek, z toho 16 národních kulturních památek, se na území Kraje Vysočina nacházejí 3 městské a 3 vesnické památkové rezervace, 22 městských a 5 vesnických památkových zón a 1 krajinná památková zóna. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány: Telč - historické jádro města, Zelená hora - poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, Třebíč - soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa, což znamená, že Kraj Vysočina se může pyšnit nejvyšším počtem památek UNESCO v rámci ČR (celkem 3).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, vydává sborník Památky Vysočiny, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy.

Kontakt:

Ing. arch. Martina Gregorová, oddělení evidence památek a informačních systémů, mobil: 602 690 287, e-mail: gregprova.martina@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, mobil: 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz